

I

Voor ik William Rossin leerde kennen, die zonnige voormiddag in juni, stelde ik me een rechter helemaal anders voor. In mijn fantasie droegen rechters rode toga's en een witte pruik, waar ze nog een zwart kalotje bovenop legden wanneer ze in een Londense rechtszaal de doodstraf uitspraken over een arme, bleke moordenaar.

Ik had Rossin nooit aan het werk gezien – hij was net met pensioen toen we elkaar voor het eerst ontmoetten – maar met moordenaars had hij in zijn carrière niet te maken gehad. Hij was raadsheer geweest bij het Hof van Beroep. Het dichtst dat hij met gruwel en bloed in aanraking was gekomen, was toen hij een verzekeringsmakelaar twee jaar effectief had gegeven wegens oplichting en de man zich uit wanhoop in zijn cel had verhangen.

'Stom,' zei Rossin op mijn terras in Villa On Genoegen. 'Als hij zich had gedragen, was hij na acht maanden vrijgekomen. En ja, ik wil nog wel een glaasje champagne als het u niet derangeert. Komt mevrouw Francken er niet bij zitten?'

'Nee, Kristien moet meteen weer weg. De laatste weken op school. Examens. Deliberaties. Zij laat u hartelijk groeten.'

'Jammer, jammer. U schrijft altijd zo mooi over haar.'

Hij had zijn jasje over de rugleuning van zijn terrasstoel gehangen en zijn mouwen opgestroopt. De vouw in zijn lichte

zomerbroek was zo scherp als een scheermes en zijn schoenen blonken. Een keurige meneer, die Rossin, en helemaal op zijn gemak. Ook de fles Veuve Clicquot Extra Brut die hij had meegebracht mocht er zijn. We toostten een tweede keer.

‘Op schrijvers in het algemeen en u in het bijzonder.’

‘Op lezers en hun milde gaven.’

Het was allemaal begonnen met die e-mail. Omdat ik in mijn boeken achterin altijd vermeld waar lezers me kunnen bereiken, is er af en toe wel iemand die me een berichtje stuurt. Soms zijn het lovende epistels waar ik een regenachtige herfst-dag kan op teren, soms sturen lezers me hun eigen manuscripten. Vorige maand nog was er een man met een uiterst kort bericht: “De Moordenaarsclub. Blz. 94. Hij lachte. P. Wittevrongel, Aalst.”

Rossins mail was er een geweest om in te lijsten. Ik ga het briefgeheim hier niet schenden – je kan maar beter opletten met rechters, al zijn ze dan gepensioneerd – maar het kwam erop neer dat hij al mijn misdaadverhalen in de juiste volgorde had gelezen en dat hij er prijs op stelde me persoonlijk te ontmoeten. Hij zou een paar van mijn boeken meebrengen en of ik er iets vriendelijks wilde in schrijven? En hij had een vraag. Een belangrijke vraag.

En dus zaten we in de vroege junizon in Maria-ter-Heide en praatten als oude bekenden over misdaad en straf. William Rossin was een gesoigneerde, zij het wat magere zestiger met een bleek gezicht en een aimabel air. Ik hoorde het hem al zeggen, in een van de rechtszaaltjes van het Hof van Beroep aan de Waalsekaai, met dat nauwelijks merkbare Antwerpse accent van hem: ‘De zaak is niet bewezen, meneer. U kunt beschikken. U bent een vrij man.’ Ja, ik had het slechter kunnen treffen met mijn fans.

Rossin zuchtte vergenoegd.

‘U zult me wel heel oppervlakkig vinden, maar ik lees dus uitsluitend detectiveromans.’

Hij deed me denken aan die man op de tram die er prat op ging dat hij nog nooit in zijn leven een boek in zijn handen had gehad. ‘Eén keer ben ik begonnen aan een album van Suske en Wiske,’ had hij gezegd, ‘en ik ben maar tot in de helft geraakt. Ik ben geen lezer, ik ben een doener.’ Wie was ik om hem ongelijk te geven? Ik heb maar niet gevraagd wat hij dan zoal deed.

Rossin ging door op zijn elan.

‘En dan vooral de detectiveromans van Agatha Christie. Ik heb ze alle zesenzestig. Houdt u van Agatha Christie, meneer Breens?’

‘Als kind, ja. Absoluut. Ik kwam er nooit achter wie het had gedaan.’

‘Zij was geniaal. Ik was al een fan op mijn veertiende. Ik heb haar toen nog een brief geschreven, in mijn beste Engels, of ze me alstublieft een foto met handtekening wilde sturen. Die foto heb ik nooit gehad, maar de handtekening wel. Die heeft mijn hele carrière in Antwerpen ingelijst in mijn kantoor gehangen. Hercule Poirot noemden ze me bij het Hof van Beroep. “Hoe gaat het, William? Hoe gaat het met *the little grey cells*?”’

Rossin lachte zijn gezellige, innemende lach. ‘Hoeveel boeken zijn er van haar verkocht, denkt u?’

Ik had geen idee. Meer dan van de mijne in elk geval.

‘Drie miljard en tweehonderd miljoen. In honderdenacht talen. Ze is de meest gelezen schrijfster ter wereld. En het gaat maar door. Ik heb op de Boekenbeurs met haar kleinzoon gesproken, Mathew Prichard. Die had als kind van zijn oma de opbrengst cadeau gekregen van haar toneelstuk *De Muizen-*

val. Hoelang denkt u dat ze het stuk al spelen in Londen? Ononderbroken?’

‘Jààren, is het niet?’

‘Sinds 1952. Bijna zeventig jaar. Zeventig jaar, dikwijls nog voor volle zalen! Ik heb het daar zelf twee keer gezien. Op het eind komen de acteurs naar voren en vragen het publiek om de afloop van het stuk niet te verklappen. Is dat niet geweldig?’

‘Leuk. Een mooie traditie.’

‘En als je de taxichauffeurs geen fooi geeft, vertellen ze toch nog de ontknoping!’

Rossin lachte.

‘Ik herlees haar romans nog geregeld. En iedere keer vraag ik me af: hoe verzint ze het? Dat zullen ze u ook al wel dikwijls gevraagd hebben: waar haalt een schrijver de inspiratie voor zijn boeken vandaan?’

Ik begon iets onduidelijks te mompelen over krantenberichten en de werkelijkheid die de verbeeldingskracht overtreft, toen hij me op de meest beminlijke manier onderbrak.

‘Zelf zou ik het niet kunnen. Echt waar, ik zou het niet kunnen, zo’n boek schrijven. In geen honderdduizend jaar. Al zetten ze een geweer tegen mijn hoofd. U moet weten: ik heb niet de minste fantasie.’

‘Misschien had u het niet nodig, in uw beroep?’

‘Nee, waarschijnlijk niet. De feiten en niets dan de feiten. Maar toch... Ik ben altijd een beetje jaloers als ik die verhalen lees. Het moet fantastisch zijn om zulke dingen te kunnen verzinnen. En dan daarna, de bekroning: je naam op de kaft. En een foto...’

‘En al die fans die champagne komen brengen.’

Hij grinnikte.

‘Pas op, ik schrijf niet slecht, al zeg ik het zelf. Ik hoorde het altijd van collega’s, dat ze mijn vonnissen zo duidelijk von-

den, zonder te veel juridische termen. Maar een boek, een roman...'

Hij zuchtte. Ik schonk hem maar weer wat champagne uit.

'Maar u had nog een vraag, meneer Rossin.'

Mijn nieuwe vriend lachte een beetje verlegen, alsof hij een vreselijk geheim op te biechten had.

'Wat? O ja. Juist, mijn vraag... Nee, laat maar zitten. Daar kan ik u niet mee lastigvallen.'

Waarom in hemelsnaam ben ik toen niet gauw over iets anders begonnen: over zijn vakantieplannen bijvoorbeeld of over de opwarming van de aarde? Maar nee, er was die eeuwige beleefdheid van me en de dankbaarheid voor de Veuve Clicquot.

'Komkom, voor de draad ermee. U hebt me nieuwsgierig gemaakt.'

2

'Nee, ik dacht...'

Rossin had al zijn moed bijeengeraapt.

'Als ik dan geen fantasie heb en ik zou toch een boek willen schrijven...?' Hij liet de zin onafgemaakt in de lucht hangen. 'Misschien kunt u me wat goede raad geven? Wat zijn de mogelijkheden?'

'Waarom schrijft u geen nieuwe biografie van Agatha Christie?'

'Neenee, die zijn er al te veel.'

'Of iets in uw vakgebied? Een boek over beroemde historische processen? Zoals Robert Harris over de zaak Dreyfus?'

'Neenee. Sorry, nee. Geen processen meer, voorbij is voorbij, ik ben met pensioen. Nee, het moet iets romantisch zijn,

iets spannends. Ik heb ooit eens een artikel geschreven over Jack the Ripper. Voor *Meester*, het blad van de advocaten, en ik moet zeggen: dat heeft nogal wat succes gehad.'

'Of over een of andere *cold case*?'

Nu, meer dan een halfjaar later, weet ik zeker dat ik zelf de term voor het eerst liet vallen, op mijn terras, op die mooie zomerdag in juni.

Cold case.

Een misdaad, een moord, een verdwijning die ondanks alle inspanningen van de politie nooit is opgehelderd.

'Zoals de Bende van Nijvel bedoelt u?'

'Bijvoorbeeld. Maar er zijn er natuurlijk nog andere. En daar moet u zich dan in vastbijten, als een bulldog. De zaak uitspitten tot op het bot. En er daarna een boek over schrijven.'

Ik zag hoe Rossin begon te stralen. Hij ging rechtop zitten in zijn tuinstoel en staaarde in de verte, of toch tenminste tot in de tuin van de burens.

'Een *cold case*... Een vergeten misdaad. Dàt is pas een idee.'

Hij keek me aan als een kind dat van zijn pa heeft gehoord dat het een handje mag geven aan Sinterklaas.

'En wilt u dan... Is het te veel gevraagd als u af en toe eens... Gewoon, om te zien of ik nog op het goede spoor zit?'

'Natuurlijk, meneer Rossin. Met plezier. Geen enkel probleem.'

'William. Zeg maar William alstublieft. O, fantastisch. Een vergeten moord... Ik ben benieuwd wat Mieke zal zeggen.'

'Mieke is uw vrouw?'

'Mijn zuster. We wonen samen. Ik ben nooit getrouwd geweest. "Het moet maar eens gedaan zijn om thuis met je vingers te zitten draaien." Hoe dikwijls heeft Mieke dat al niet gezegd.' Hij legde zijn hand op mijn arm. 'Nu komt het er nog

op aan om de juiste moord te vinden. Iets interessants, iets geheimzinnigs. Iets waar de mensen zoveel jaar later nog graag willen over lezen.’

‘Uiteraard. Het juiste onderwerp. Daar moet u goed over nadenken.’

Ik heb hem succes gewenst, William Rossin, de levensgenieter, de man zonder fantasie, de vrijgezel die droomde van een boek met zijn foto op de kaft.

Het juiste onderwerp... Hoe kon ik toen in hemelsnaam weten hoe verschrikkelijk fout het juiste onderwerp zou zijn?

Toen hij ervandoor was, in zijn zwarte Renault Scenic – “Dank u wel en we houden contact!” – zocht ik meteen bij Wikipedia “cold cases” op.

In Nederland waren er nogal wat, maar in Vlaanderen werden, behalve de vergeefse speurtocht naar de Bende van Nijvel, alleen de zaak Kim en Ken, het gruwelverhaal van de Slachter van Bergen en de moorden op Carine Dellaert en Katrien De Cuyper vermeld. Over de laatste twee vond ik niet zo meteen veel terug, maar de verdwijning van Kim en Ken en de zaak van de Slachter waren goed gedocumenteerd.

Kim en Ken waren de eerste kinderen van de Antwerpse Tinny Mast. Op 4 januari 1994 gingen ze spelen bij hun vriendjes, maar ze keerden nooit meer naar hun moeder terug. Eerst ging de politie ervan uit dat de kinderen van huis waren weggelopen, maar een maand na de verdwijning werd het lijkje van de elfjarige Kim teruggevonden in het Antwerpse Asiadok. Ze was seksueel misbruikt en vermoord. De autopsiefoto’s bleken zo gruwelijk dat de politie weigerde ze aan haar moeder te laten zien. Kims broertje Ken van acht bleef spoorloos. Pas in 2014 werd hij officieel doodverklaard. Mocht hij nog leven, zou hij nu een man van vierendertig zijn.